

WINNEN OP ALLE FRONTEN

De heer Henk Grotenhuis, algemeen directeur Kenteq (l),
de heer Wim Streumer, algemeen directeur ECABO (r)

De verbindelaars van de nabije toekomst hebben meer in hun mars dan een militaire carrière. De nieuwe basisopleidingen voor deze ICT'ers zijn namelijk een best practice van militair-civiele samenwerking, zo schrijven de directeuren van de betrokken kenniscentra Kenteq en ECABO.

Werk bij de krijgsmacht is doorgaans tijdelijk. Daarom wil Defensie haar mensen graag voorzien van papieren waarmee ze in de burgermaatschappij snel een goede tweede carrière kunnen starten.

Dat gaat niet vanzelf. In de krijgsmacht werken veel goed opgeleide vakmensen, maar voor andere werkgevers is het niet meteen duidelijk hoe die in hun bedrijf zouden passen. Daarom heeft Defensie besloten om zo veel mogelijk aansluiting te gaan zoeken bij civiele diploma's, onder meer van het middelbaar beroepsonderwijs (mbo).

LOOPBAANLINT

De voordelen zijn duidelijk. Wanneer een militaire opleiding tevens een civiel mbo-diploma oplevert, wordt solliciteren een stuk gemakkelijker. Het papiertje is in orde, dus de militair kan optimaal profiteren van zijn of haar meerwaarden: discipline, improvisatietalent, verantwoordelijkheidsbesef, samenwerkingsvaardigheid en doelgerichtheid.

Andersom kan vakmanschap uit de burgermaatschappij gemakkelijker worden ingepast in de krijgsmacht. Of het nu gaat om ervaren vakmensen, of om militairen die hun groene loopbaan hebben onderbroken – bijvoorbeeld voor ouderschap – en nu op een hoger niveau terug willen keren.

Dit alles moet mogelijk worden binnen het Loopbaanlint van Defensie. Met als resultaat dat de krijgsmacht een aantrekkelijker werkgever wordt voor vakmensen. En tegelijk bijdraagt aan de instroom van jong talent in de techniek.

COMPLEXER

Tot zover de theorie. De praktijk is natuurlijk complexer, en daar komen Kenteq en ECABO om de hoek kijken. Als kenniscentra voor beroepsonderwijs en bedrijfsleven zijn we verantwoordelijk voor de opleidingseisen en stageplaatsen van een groot aantal mbo-studies. Bij de Verbindingsdienst gaat het dan om de ICT-opleidingen.

Voor deze sector zijn Kenteq en ECABO gezamenlijk verantwoordelijk, via ons Loket MBO-ICT.

Om de aansluiting van de militaire opleidingen op het mbo vorm te kunnen geven, zijn alle betrokken kenniscentra in 2008 begonnen met inventariseren: welke civiele beroepen heb je ook bij Defensie? Bij de Verbindingsdienst bleken de CIS-medewerkers (Communicatie- en Informatie-Specialist) goed aan te sluiten op de ICT-niveau 2 en 3 van het mbo. We hebben in kaart gebracht welke kennis, vaardigheden en attitudes ICT'ers op deze niveaus bij de Koninklijke Land- en Luchtmacht moeten hebben. Zo kwamen we tot 'paarse' beroepscompetentieprofielen.

UNIEKE VAKMENSEN

Maar hoe geef je vervolgens de opleidingen vorm? De mbo-gerichte aanpak betekent dat de leerlingen gewoon naar school gaan op een burger regionaal opleidingscentrum (ROC). Ze krijgen daar dezelfde basiskennis en -vaardigheden mee als hun civiele schoolgenoten, maar met drie verschillen. Ten eerste worden alle stages gelopen binnen de Land- of de Luchtmacht. Ten tweede wordt de vakkennis ingevuld met militaire toepassingen: als ze een netwerk aanleggen is dat dus op basis van de technologie die de krijgsmacht gebruikt. Ten derde krijgen ze in de vrije studieruimte militaire basisvakken. Op die manier ontstaan unieke vakmensen: ze zijn én militair én ICT'er.

Hoe dit alles daadwerkelijk vorm krijgt op de scholen en tijdens de stages, wordt vastgelegd in de werkgroep Loopbaanlint CIS ICT. Daar werken de KL, KLu, ECABO, Kenteq en de betrokken ROC's samen aan de praktische uitwerking. Dat gaat met veel enthousiasme van alle betrokkenen, en een even positief resultaat. Misschien ligt het aan de mentaliteit van de verbindelaars, dat alle draadjes hier steeds weer tijdig aan elkaar worden geknoopt?

Dat is ook wel nodig, want de nieuwe opleidingen zijn een work in progress. Vorig jaar gingen de eerste 'paarse' ICT-opleidingen van start, op een viertal ROC's. Ondertussen is de werkgroep nog volop bezig.

PAARS DENKEN

Gezien de enorme tijdsdruk is het extra mooi om te zien hoe goed de samenwerking is. En hoe we leren van elkaar. Dat geldt ook voor de Land- en de Luchtmacht. Paars denken werd snel realiteit: niet alleen kennis, maar ook medewerkers werden uitgewisseld. De ROC's profiteren ook van de ervaring die de defensieonderdelen hebben opgedaan met hun eigen opleidingen. De huidige vernieuwing van het mbo, met competentiegericht studies, was bij de krijgsmacht al praktisch: leren doe je vooral in het veld, onder realistische omstandigheden. We hoeven nu dus niet alles uit te vinden.

En uiteraard brengen de Land- en de Luchtmacht veel domeinkennis in. Bijvoorbeeld over satellietverbindingen. Die zijn binnen het gewone mbo onbekend terrein, dus dan heb je echt iemand van de Verbindings-school nodig om het uit te leggen.

De scholen waarderen dat ook. Niet alleen ontlast het de docenten van het ROC, maar het levert ook boeiend onderwijs op. Bovendien draagt het bij aan de deskundigheidsbevordering onder de ROC-docenten.

MEESTE STREPEN

Dit schooljaar zullen de eerste leerlingen uitstromen. Ze hebben drie stages achter de rug en krijgen begin 2011 hun proeve van bekwaamheid. De ervaringen met deze verbindelaars in de dop zijn positief: ze weten wat de militaire ICT inhoudt en kunnen er goed mee uit de voeten.

In dit tweede pilotjaar is het aantal betrokken ROC's verdubbeld. Met zoveel partijen rond de tafel wordt het werk niet eenvoudiger. Dan is het wel eens een verademing om te werken met een Defensieorganisatie, waar degene met de meeste strepen zegt: het kan wel zijn dat het complex is, maar morgen gaat het gewoon gebeuren. Zorg maar dat het loopt. En dan loopt het! Zo'n oplossingsgerichte aanpak is overal goud waard.